

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

W Niepublicznej Szkole Podstawowej „Wyobraźnia”

Wstęp

Dzieci i życie związane są z najwyższymi wartościami. Rozwój dzieci jest wartością samą w sobie. Niniejszy dokument został stworzony, aby udokumentować i zapewnić uczniom Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Wyobraźnia” w Krakowie harmonijny, wszechstronny i twórczy rozwój w atmosferze bezpieczeństwa oraz poszanowania prawa do szacunku, akceptacji, zdrowych relacji.

Główną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły „Wyobraźnia” jak i osób współpracujących lub działających na jej rzecz (wolontariusze, praktykanci, stażyści, trenerzy) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Kierując się dobrem dzieci pracujący z dziećmi dążą do ich wszechstronnego rozwoju z poszanowaniem ich praw oraz potrzeb. Każda osoba dorosła mająca kontakt z uczniem ma na celu poznać jego indywidualność oraz traktuje je z szacunkiem, uwzględnia jego potrzeby oraz potrzeby całej grupy dzieci. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka. Wszystkie osoby mające kontakt z dziećmi w szkole zobowiązane są do realizacji wyżej wymienionych celów zgodnie ze swoimi kompetencjami, etyką swoich zawodów oraz obowiązującym prawem.

Podstawowe akty prawne:

- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)*
- *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1606)*
- *Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991 r. nr 120 poz. 526)*

Standard 1 – Szkoła opracowała oraz wdrożyła do realizacji Standardy Ochrony Małoletnich, które określają:

- 1) Reguły rekrutacji kadry szkoły;
- 2) Procedury reagowania na krzywdzenie;

- 3) Procedury i osoby odpowiedzialne za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie i dalsze działania pomocowe;
- 4) Reguły ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
- 5) Reguły bezpiecznych relacji personel – małoletni, w tym zachowania niedozwolone;
- 6) Reguły bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone;
- 7) Reguły korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
- 8) Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie, w tym ochrony wizerunku i danych osobowych;
- 9) Reguły upowszechniania i ewaluacji Standardów.

Standard 2 – Szkoła stosuje reguły bezpiecznej rekrutacji kadry, przed zatrudnieniem sprawdza stosowne dokumenty a także regularnie szkoli personel ze Standardów.

Standard 3 – Szkoła wdrożyła i stosuje procedury interwencyjne, które są wiadome całej kadrze. Każda zatrudniona osoba wie jak przeciwdziałać przemocy, komu należy zgłosić informację o krzywdzeniu małoletniego i kto jest odpowiedzialny za działania interwencyjne. Każdemu pracownikowi szkoły udostępniona jest lista lokalnych instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i interwencję w przypadku krzywdzenia małoletnich.

Standard 4 – Szkoła co najmniej raz na 2 lata monitoruje i w razie konieczności modyfikuje zapisy Standardów, konsultując się z personelem, uczniami i rodzicami.

Rozdział I. – Postanowienia ogólne

1. Dyrektor wyznacza wszystkie osoby z wykształceniem psychologicznym w szkole jako osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów a sam prowadzi rejestr interwencji i zgłoszeń.

2. Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu, odpowiada dyrektor szkoły jako administrator danych osobowych.

3. Ilekroć w **Standardach Ochrony Małoletnich** jest mowa o:

1) **standardach** – należy przez to rozumieć Standardy Ochrony Małoletnich w Niepublicznej Szkole Podstawowej „Wyobraźnia” w Krakowie;

- 2) **szkole** – Niepubliczną Szkołę Podstawową „Wyobraźnia” w Krakowie;
- 3) **dyrektorze szkoły** – należy przez to rozumieć dyrektora Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Wyobraźnia” w Krakowie;
- 4) **małoletnim/dziecku** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego;
- 5) **kadrę** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Szkole, wolontariuszy, praktykantów, osoby, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;
- 6) **nauczycielu** – należy przez to rozumieć nauczyciela, wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego zatrudnionego w szkole.
- 7) **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono bezpośrednią opiekę ucznia;
- 8) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów ucznia oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad uczniem szkoły;
- 9) **uczniach** – należy przez to rozumieć uczniów szkoły „Wyobraźnia” ;
- 10) **radzie pedagogicznej** – należy przez to rozumieć organ szkoły, w którego skład wchodzi wszyscy pracownicy pedagogiczni szkoły;
- 11) **krzywdzeniu/przemocy** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji, lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania, lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody ucznia i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

- *przemoc fizyczna* – przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony, celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za małoletniego, lub ze strony osoby, której małoletni ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec małoletniego może być czynnością powtarzalną lub jednorazową;
- *przemoc psychiczna/ emocjonalna* – to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a opiekunem, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, nierozwojową nadopiekuńczość, relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności małoletniego, jego potrzeb i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a małoletnim, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać;

- *wykorzystywanie seksualne* – włączanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między małoletnim a dorosłym lub małoletnim a innym małoletnim, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy;

- *zaniedbywanie małoletniego* – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju; niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych, terapeutycznych, medycznych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Do zaniedbywania dochodzi w relacji małoletniego z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Rozdział II. Sposób dokumentowania wypełniania obowiązku kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności

1. Dyrektor szkoły weryfikuje kandydatów do pracy w szkole według obowiązującego prawa oraz stosowania rozumienia rozwoju dziecka, prawidłowości rozwoju relacji oraz wartości szkoły.

2. Szkoła dba, aby osoby w niej zatrudnione – zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni, w tym wolontariusze, stażyści i praktykanci, nie stanowiły dla nich zagrożenia.

3. Zgodnie z art. 21 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym osoba zatrudniająca przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w Rejestrze Sprawców

Przestępstw na Tle Seksualnym. Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru. Figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.

4. Dyrektor szkoły jest zobowiązany do domagania się od osoby zatrudnianej lub od innej przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w szkole, zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.

Rozdział III. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a personelem, zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1. Relacje między kadrami a uczniami są nastawione na działanie w sposób relacyjny z zachowaniem poszanowania praw wszystkich osób. W relacjach tych nauczyciel szanuje indywidualność dziecka, bierze pod uwagę swoją oraz szkoły wiedzę o jego potrzebach rozwojowych, emocjach i możliwościach, w tym komunikacyjnych. Zawsze działa w jego najlepszym interesie. Sprawia że uczeń czuje się przy nim bezpiecznie i wie że może na Niego liczyć.

2. Kadra szkoły działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich uprawnień, kompetencji i etyki swojego zawodu.

3. Do poszanowania i realizacji reguł bezpiecznych relacji kadry z dziećmi zobowiązani są wszyscy pracownicy, także osoby z zewnątrz placówki, np. trenerzy, stażyści, studenci-praktykanci, wolontariusze.

4. Podstawowe zasady, o których mowa w ust. 3 obejmują w szczególności:

1) reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych ucznia, z wiedzą i wrażliwością na temat ich indywidualnego funkcjonowania,

2) utrzymywanie, profesjonalnej, serdecznej relacji z uczniami, z uwzględnieniem prorozwojowych granic oraz wymagań, które kształtują ich charakter, umiejętności oraz regulację, reagowanie względem nich w sposób adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych uczniów;

3) zrozumienie dla przeżyć, uczuć i etapu rozwoju uczniów, indywidualnych możliwości samoregulacji, oraz gdy jest taka potrzeba okazywanie pomocy w niej, w sposób cierpliwy, serdeczny i konsekwentnie relacyjny.

4) transparentność oczekiwań oraz zasad, nie zostawianie uczniowi nieograniczonej wolności, wyznaczanie jasnych granic egzekwując konsekwencje za ich nieprzestrzeganie, ucząc tym samym, że odpowiedzialność jest po stronie ucznia, a konsekwencje wynikają z jego działania;

5) dostosowanie poziomu komunikacji do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnego oraz do sytuacji i potrzeb z niej wynikających,

6) uwzględnianie metod i form pracy dla ucznia, w tym dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz emocjonalno- społecznych do indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych, w tym terapeutycznych, zdolności wspierając go w tym procesie na każdym etapie adekwatnie do etapu rozwojowego.

7) równe traktowanie uczniów bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;

8) fizyczny kontakt z uczniem możliwy tylko jako odpowiedź na realne potrzeby ucznia w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego np.:

a) pomoc uczniowi, w tym niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych (jeżeli wymaga tego niepełnosprawność lub nagła sytuacja chorobowa i uczeń/ jego opiekun wyrazi zgodę), przy czym preferowana jest pomoc poprzez komunikowanie się w kierunku usamodzielniania ucznia (np. wsparcie opisem jak uczeń może sobie poradzić, jeśli będzie to wystarczające).

b) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu lub poszkodowanemu w innych czynnościach np. w spożywaniu posiłków, w poruszaniu się po szkole, tylko jeśli będzie to konieczne.

c) kontakt fizyczny w sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu małoletniemu lub innym osobom w jego otoczeniu np. asekuracja przy wykonywaniu ćwiczeń na lekcji wychowania fizycznego lub innych form zajęć ruchowych, zabezpieczenie wypadkowi, udzielenie pierwszej pomocy i/lub zatrzymanie w sytuacjach dla niego niebezpiecznych (np. na ulicy);

d) kontakt fizyczny niezbędny do prowadzenia działań stymulujących czy terapeutycznych (np. podłączanie do terapii Biofeedback, masaż logopedyczny, masaż fizjoterapeutyczny/sensoryczny, ćwiczenia kontaktowe podczas terapii grupowej, psychodramie) lub edukacyjnych w sytuacji wsparcia, o którą uczeń prosi lub się na nią zgadza uprzednio zapytany (np. poprowadzenie ręki w ćwiczeniu koordynacji wzrokowo-ruchowej, wspólna próba malowania podczas zajęć plastycznych w technice „hand over hand” itp.)

Inicjatywa przytulenia powinna wychodzić od dziecka chyba że są to sytuacje związane z celebrowaniem uroczystości, w których uczestniczą wszyscy, widoczna jest dla wszystkich bezpieczna więź dziecka z dorosłym, na którą reaguje pozytywnie. Zaleca się żeby dziecko nie było sam na sam z osobą dorosłą w takich sytuacjach.

Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym a intencje muszą być dla niego oraz postronnych jasno wyrażone, zawsze w sposób dostosowany do sytuacji oraz potrzeb rozwojowych dziecka i innych dzieci w grupie.

e) w szkole bierze się pod uwagę potrzeby dzieci niepełnosprawnych związane z odczytywaniem wskazówek niewerbalnych oraz twórczą pracą teatralną nad nimi oraz pracą teatralną i regulacyjną w ogóle (praca z głosem, rozróżnianiem emocji w głosie i mimice, wyrażanie potrzeb w adekwatny i nieadekwatny sposób, stopniowalne strategie wołania o pomoc, wyrażanie niezgody w stopniowalny sposób w zależności od kontekstu, reagowanie na rówieśnika w zależności od kontekstu, sytuacji, wyrażanie siebie, wchodzenie w role, uczenie się strategii itp.). Z tego względu przyjmuje się pracę ze stopniowalnością tonu głosu w grupie od ciszy do naturalnego głosu przy pełnym zabezpieczeniu emocji wszystkich dzieci w grupie np. wykonuje się lekcje w ciszy, posługuje się i uczy posługiwania szeptem, zmiennym głosem, pracuje się nad rozumieniem i wyrażaniem w grupie emocji technikami teatralnymi, zawsze adekwatnie do sytuacji, zadania, w interesie dziecka i grupy . Techniki teatralne oraz psychodramowe mają na celu pracę terapeutyczną grupową oraz rozwój umiejętności emocjonalno-społecznych, uczenie dzieci regulacji swojego głosu dostosowanej do sytuacji oraz regulacji swoich emocji, nauki odczytywania emocji adekwatnie do sytuacji a także rozwijania wrażliwości na stopniowalność intonacji, w tym budowanie rozumienia intencji, co jest szczególnie ważne dla dzieci ze spektrum autyzmu w profilaktyce nadużyć.

Dzieciom rozwijającym się w spektrum zapewnia się pracę regulacyjną nad swoimi emocjami z psychologami na co dzień a nauczycielom trening oraz interwencje w tym zakresie ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozumienie indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci w spektrum, indywidualność emocjonalno-społeczną dziecka oraz poszanowanie zasad bezpieczeństwa emocjonalnego i dbałości o relacje wszystkich dzieci między sobą i z dorosłym. Nauczyciele dopełniają wszelkich starań żeby być dla dzieci w spektrum wsparciem, bezpiecznym towarzyszem oraz adekwatnym trenerem prospołecznych i pro relacyjnych zachowań w każdym kontakcie, budującym aktualne i przyszłościowe umiejętności emocjonalno-społeczne a także dbają o to żeby dzieci nabywały codziennie takie umiejętności żeby mogły być bezpieczne dla siebie i innych dzieci w grupie. Nauczyciele nazywają dzieciom

intencje tam gdzie dzieci ich nie rozumieją oraz tam gdzie to tylko możliwe biorą pod uwagę ich wrażliwość sensoryczną, np. słuchową, wzrokową, dotykową w regulacji swoich sposobów pracy, przykładają szczególną wagę do rozwijania i budowania możliwości rozwijania relacji z dziećmi neuroróżnorodnymi dbając o ich potrzeby, swoje potrzeby oraz potrzeby całej grupy.

8) ustalanie stałych reguł pracy w grupie każdorazowo, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane;

9) udział kadry w doskonaleniu zawodowym w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich, diagnozy czynników ryzyka, świadczących o możliwości stosowania przemocy wobec małoletniego a także w diagnozie etapów funkcjonowania dziecka w różnych obszarach, rozumieniu indywidualności dzieci oraz ich potrzeb, tak aby wspomagać zasoby dzieci, regulację dzieci w sposób bezpieczny, stopniowalny, w adekwatnym czasie, zapobiegając sytuacjom eskalacji w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Rozwijanie i wspieranie kompetencji emocjonalno-społecznych kadry, ich dobrostanu w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi jest częścią profilaktyki nieświadomych zaniedbań czy krzywdzenia małoletnich.

10) kontaktowanie się z uczniami tylko w czasie obowiązków związanych z pracą na rzecz szkoły, ustalonymi z rodzicami oraz dyrektorem szkoły. Jedynymi komunikatorami jakimi nauczyciele porozumiewają się z uczniami są: telefon szkoły, mail szkoły.

5. W relacji kadry z małoletnimi uczniami niedopuszczalne jest :

1) stosowanie wobec ucznia jakiegokolwiek przemocy fizycznej, w tym kar fizycznych oraz

2) przemocy psychicznej, w tym wykorzystywania relacji władzy lub przewagi fizycznej czy też wiedzy na temat uczniów np. lekceważenia, obrażania, dyskryminowania, wyśmiewania, osłabiania, wyszydzania, pomijania, odrzucania,

3) zaniedbań, takich jak: nie zabezpieczania potrzeb medycznych gdy jest to wskazane (np. anafilaksja, astma), terapeutycznych, rozwojowych, odmawiania wyjaśnienia sytuacji trudnych czy niezrozumiałych dla ucznia, biorąc pod uwagę jego potrzeby oraz stopniowalne możliwości komunikacyjne i emocjonalne czy odmawianiu adekwatnej rozwojowo pomocy w regulacji czy np. zapewnianie odpoczynku, wyciszenia, indywidualnego wspierania w użyciu zdobytych już umiejętności, odpowiedniego rytmu aktywności i odpoczynku z uwzględnieniem potrzeb grupy oraz wymagań rozwojowych, każdorazowo w odniesieniu do sytuacji w interesie dziecka i grupy,

- 4) ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów;
- 5) zachowywanie się w obecności uczniów w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych,
- 6) nawiązywanie z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych,
- 7) faworyzowanie uczniów;
- 8) utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;
- 9) proponowanie uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z uczniami lub w ich obecności;
- 10) zapraszanie uczniów do swojego miejsca zamieszkania.

Rozdział IV. Procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy lub posiadania informacji o przemocy wobec dziecka.

1. Standardem w szkole jest:

- 1) przeszkolenie wszystkich pracowników w obszarze prawnego i społecznego obowiązku zawiadomienia instytucji o możliwości popełnienia przestępstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw na szkodę małoletnich; w zakresie roli pracowników oświaty w przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka krzywdzenia dziecka;
- 2) udostępnienie wszystkim pracownikom wykazu danych adresowych lokalnych placówek pomocowych, zajmujących się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia i współpraca z tymi instytucjami
- 3) prowadzenie przez Dyrektora Karty dokumentowania przebiegu zdarzenia i Karty zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, których wzór stanowi załącznik nr 1 i nr 2 do Standardów.

2. Na potrzeby Standardów opracowano procedury interwencji w przypadku ujawnienia działania na szkodę małoletniego ucznia w formie:

- 1) przemocy rówieśniczej;
- 2) przemocy domowej;
- 3) działania na szkodę dziecka przez pracownika szkoły.

3. Procedury, o których mowa w ust. 2 stanowią załącznik nr 3 do Standardów.

Rozdział V. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

1. Dyrektor Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Wyobraźnia” w Krakowie jest osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego.
2. W przypadku podjęcia przez personel szkoły informacji, że uczeń może być krzywdzony, osoba ujawniająca sporządza notatkę służbową z uzyskanej informacji, poczynionych ustaleń i przekazuje uzyskaną informację Dyrektorowi, który sporządza kartę dokumentowania zdarzeń. Dalsze postępowanie realizowane jest zgodnie z procedurami opisanymi w Rozdziale 4.
3. Osobą odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” (wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”) jest Dyrektor lub wyznaczony przez niego psycholog, przy współpracy wychowawcy prowadzącego ucznia, znającego sytuację domową małoletniego.
4. W przypadku ujawnienia zaniedbania przez rodziców, ich niewydolności wychowawczej właściwym jest zawiadomienie sądu rodzinnego, celem wglądu w sytuację rodziny.

Rozdział VI. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Wszyscy uczniowie odnoszą się do siebie z szacunkiem i życzliwością.
2. W szkole zwraca się uwagę na tworzenie i naukę budowania atmosfery wzajemnego wsparcia, współpracy w takim zakresie, w jakim każdy może się rozwijać i wyrażać swoje emocje i potrzeby a wszyscy uczniowie czują się odpowiedzialni za swoje zachowanie.
3. Połowa czasu spędzanego przez uczniów w szkole spędzona jest na tworzeniu warunków do rozwijania myślenia i działania zespołowego, w tym rozwijania empatii, regulacji i komunikacji w grupie z podkreśleniem wagi swojego poczucia wpływu oraz rozumienia intencji. Ma to szczególne znaczenie w sprzyjaniu współtworzenia i dbania o bezpieczne środowisko edukacji ale także naukę reagowania uczniów między sobą.

4. Niedozwolone jest w szczególności:

- 1) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia,
- 2) używanie wulgarnego języka, gestów, obraźliwych żartów,
- 3) upokarzanie, obrażanie, znieważanie, wyśmiewanie innych uczniów;
- 4) stosowanie zastraszania i gróźb;
- 5) nagrywanie i fotografowanie bez zgody innych uczniów,
- 6) udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

Rozdział VII. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Dyrektor szkoły deleguje jedną osobę w ciągu roku szkolnego, odpowiedzialną za instalowanie i aktualizowanie przynajmniej 2 razy na kwartał programów antywirusowych i zapór sieciowych w celu ochrony systemów przed atakami złośliwego oprogramowania i blokowania na komputerach szkoły, materiałów niedostosowanych do wieku.

2. Uczniowie mogą korzystać z komputerów szkoły zarówno podczas lekcji, jak i podczas pracy świetlicy, zawsze pod nadzorem nauczyciela lub innej wydelegowanej dorosłej osobie. Wychowawca każdorazowo przypomina o zasadach użytkowania internetu a cyklicznie prowadzi działania profilaktyczne z zakresu zagrożeń w internecie, w tym języka hejtu.

3. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści dyrektor ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich znalezienia a także organizuje dla ucznia rozmowę z psychologiem. Jeśli ten uzyska informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania zalecone przez psychologa oraz zawiadamia rodziców. Następnie razem kontynuują decyzje związane z opieką nad dzieckiem.

4. Jeśli uczestnikami zdarzenia są uczniowie, ze sprawcą i ofiarą przeprowadzona jest rozmowa (oddzielnie) dyrektora szkoły i wychowawcy ucznia na temat emocji, jakie może budzić materiał, świadomości związanej ze szkodliwością społeczną oraz w zależności od decyzji Dyrektora informuje się o możliwych konsekwencjach wynikłych ze statutu szkoły.

5. W przypadku użycia wizerunku ucznia do wykorzystania w treściach pornograficznych lub innych mających znamiona przestępstwa zawiadamia się odpowiednie organy zgodnie z obowiązującym prawem.

Rozdział VIII. Ochrona wizerunku uczniów:

1. Na początku roku szkolnego wychowawca pozyskuje od rodziców zgody na przetwarzanie i wykorzystywanie wizerunku oraz zapisu fonicznego na potrzeby dokumentacji fotograficznej, fonicznej i oraz działań terapeutycznych podejmowanych przez szkołę.
2. Aparaty zawierające zdjęcia i nagrania uczniów są pod opieką wychowawcy a przechowuje się je w pomieszczeniu zamkniętym na klucz. Nośniki elektroniczne przechowuje się w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję.
3. Niedopuszczalne jest przechowywanie zdjęć i nagrań z wizerunkiem uczniów na telefonach komórkowych prywatnych.
4. Informacja o zagrożeniu naruszenia prywatności w szkole powinna zostać niezwłocznie przekazana dyrektorowi szkoły, który podejmuje n działania w celu zabezpieczenia danych i ograniczenia dalszego dostępu do informacji niejawnych. Dyrektor jako administrator danych osobowych ustala okoliczności zdarzenia.
5. Dyrektor powiadamia osoby dotknięte zdarzeniem (których dane osobowe wyciekły) o sytuacji.
6. W przypadku poważniejszych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osoby spoza szkoły, należy nawiązać współpracę z organami ścigania.

Rozdział IX. Zasady ustalania planu pomocy dziecku po ujawnieniu krzywdzenia

1. Celem planu pomocy jest przede wszystkim:
 - 1) zainicjowanie działań we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje taka konieczność;
 - 2) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy;
 - 3) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
 - 4) objęcie ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną na terenie szkoły i pomocą specjalistyczną poza szkołą, jeśli zaistnieje taka konieczność.
2. W ustalaniu planu pomocy uczestniczy uczeń, jego rodzice, bądź opiekunowie prawni, wychowawca ucznia i psycholog. Osoby ustalają między sobą zakres działań. Działania koordynuje dyrektor szkoły.

3. Plan pomocy zawiera:

1) działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszone podejrzenie popełnienia przestępstwa zgłoszone do organów ścigania;

2) formy wsparcia zaordynowane przez szkołę;

3) zaproponowane formy specjalistycznej pomocy poza szkołą, jeśli istnieje taka konieczność (np. zalecenie terapii specjalistycznej na zewnątrz).

5. Plan pomocy może obejmować rodzeństwo ucznia krzywdzonego jeśli są uczniami szkoły.

6. Plan pomocy w szkole oraz ewentualnie uruchomiona przez organy procedura „Niebieskiej karty” nie wykluczają się i są prowadzone równoległe, w miarę możliwości we współpracy dla adekwatności prowadzonych działań.

7. W przypadku stwierdzonej przemocy jednego rodziców, do planu pomocy włącza się drugiego. W przypadku przemocy stwierdzonej od obojga rodziców interwencja polega również na zawiadomieniu sądu rodzinnego i Policji i działania względem rodziców.

Rozdział X – Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu Standardów

1. Każdy pracownik, po zawarciu umowy o pracę ma obowiązek zapoznać się ze Standardami i stosować ich postanowienia. Oświadczenie o zapoznaniu się i przyjęciu do stosowania włącza się do akt osobowych pracownika. Podobnie, zapoznaje się z każdą zmianą, podpisuje oświadczenie zapoznania się.

2. Standardy szkoły lub ich późniejsze modyfikacje umieszczone są na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy w korytarzu szkolnym a ich wersja skrócona – dla dzieci w szatni.

3. Dyrektor i psychologowie szkoły na bieżąco monitorują i okresowo weryfikują zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci, dokonując co najmniej raz na dwa lata oceny Standardów, by dostosować je do aktualnych potrzeb i obowiązujących przepisów. Wnioski z przeprowadzonej oceny są dokumentowane w formie notatek służbowych, a zmiany w Standardach wprowadzane są aneksami, po uzyskaniu akceptacji po konsultacjach z radą pedagogiczną szkoły, i samorządem uczniowskim, chyba że zmieniany jest tekst jednolity standardów.

5. Wprowadzone zmiany w Standardach zatwierdza i przedstawia pracownikom, rodzicom, opiekunom prawnym i uczniom, dyrektor szkoły.

Rozdział XI – Przepisy końcowe

1. Aktualne Standardy wchodzi w życie z dniem 2.01.2025 r.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

Załącznik nr 1

KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka, wychowawca:

Przyczyna

Osoba zawiadamiająca (imię i nazwisko, stanowisko):

Opis podjętych działań oraz data i miejsce

Spotkanie z rodzicami

Forma podjętych działań, w tym forma pomocy psychologiczno – pedagogicznej :

zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny lub powiadomienie organów

forma pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole :

Plan pomocy dziecku: 12.....3.....4.....5.....

Działania szkoły

Działania rodziców

Wynik interwencji

Załącznik nr 2

Karta zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

Lp. Opis zdarzenia, imię i nazwisko ucznia, data interwencji, działania, w tym pomoc psychologiczno-pedagogiczna, korespondencja zewnętrzna w sprawie, np.

zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka / rodziny, wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”, powiadomienie Policji

I. Przemoc rówieśnicza

Standardy dotyczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej

1. Monitorowanie potrzeb grupowych związanych z analizą czynników ryzyka dotyczących możliwej przemocy rówieśniczej i jej przyczyn. Wpisywanie wniosków do bieżącego programu profilaktyczno-rozwojowego szkoły.
2. Uwrażliwianie rodziców oraz społeczności szkolnej na temat możliwej przemocy rówieśniczej oraz sposobach reagowania.

Wspieranie dla uczniów, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej

1. W pierwszej kolejności powiadamia się pracownika szkoły jeśli nie ma go w pobliżu. Jeśli poszkodowany jest w niebezpieczeństwie albo jego zdrowie jest zagrożone zasadnym jest zadzwonienie pod numer 112.
2. Osobie poszkodowanej okazuje się bezwarunkowe wsparcie emocjonalne. Jeśli w otoczeniu obecni są sprawcy, należy wyrazić swój sprzeciw dbając o swoje bezpieczeństwo.

Standardy dla rodziców i opiekunów prawnych uczniów doświadczających przemocy

1. Dziecku okazuje się bezgraniczne zrozumienie, spokojnie, bez obwiniania pomagając Mu zanalizować sytuację, wyrażając niezgodę na wszelkie działania przekraczające granicę.
2. Rodzice zgłaszają szkole zaobserwowane, usłyszane informacje i współpracują z wychowawcą, psychologiem w celu rozwiązania sytuacji z szacunkiem dla obu stron oraz ukierunkowania na wartości relacyjne. W sytuacji krzywdzenia wyrażana jest jasno niezgoda, wyznaczane są granice kontaktu oraz wpływ dziecka krzywdzonego na sytuację (zachęca się dziecko do wyrażenia niezgody, wyrażeniu uczuć, przeciwdziałania się pozostawianiu w roli ofiary, w profilaktyce wtórnej wiktymizacji).

Standardy interwencji podejmowanych przez kadrę:

1. W sytuacji bycia świadkiem przemocy kadra ma zadanie zadbać o bezpieczeństwo ucznia poddanego przemocy a także zainterweniować rozmową ze sprawcą najpierw oraz grupą jeśli jest świadkiem. Sytuacje rozpatruje się indywidualnie z poszanowaniem emocji wszystkich osób. W grupie jasno wyraża się brak zgody do zachowań przemocowych i rozwiązywania jakichkolwiek problemów w ten sposób oraz omawia się lepsze sposoby rozwiązywania różnic,

konfliktów, nieporozumień. W miarę możliwości (o zdarzeniu, miejscu i czasie decyduje psycholog) rozmawia się w kręgu o całości zdarzenia określając perspektywy oraz zasady komunikacji bez angażowania przemocy z uwzględnieniem wyrażenia emocji wszystkich osób w sytuacji. Sytuacje zgłasza się dyrektorowi, ten decyduje o konieczności zrobienia notatki z sytuacji. O Zdarzeniu informuje się rodzica i rodziców jeśli grupa brała w nich udział, wraz z rodzajem podjętych interwencji.

2. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest dyrektor szkoły, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sądu rodzinnego (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/ przestępstwa).

II. Przemoc domowa (krzywdzenie dziecka w rodzinie)

1. W przypadku uzyskania przez pracownika szkoły podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony lub zaniewany przez rodziców, ma on obowiązek przekazania tej informacji dyrektorowi szkoły i sporządzić notatkę służbową.

2. Wychowawca ucznia (także dyrektor) organizuje spotkanie z rodzicami ucznia, którego podejrzenie dotyczy, przekazując im uzyskane informacje, dostępne formy pomocy dla rodziny w kryzysie oraz w przypadku potwierdzenia zgłoszenia, o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/ Policja; sąd rodzinny; procedura „Niebieskie Karty”; ośrodek pomocy społecznej). Spotkanie jest protokołowane przez wychowawcę ucznia.

3. Jeśli zgłoszenie potwierdziło się, a sprawcą jest jeden z rodziców, w obecności drugiego z rodziców, innej osoby najbliższej dla małoletniego lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego, nauczyciel-wychowawca znający sytuację domową małoletniego, dyrektor wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”, wypełniając formularz „Niebieska Karta – A”, a formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje rodzicowi, osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” szkoła niezwłocznie przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza pozostawia się w szkole.

4. Dyrektor szkoły lub osoba wyznaczona może poinformować inną stosowną instytucję spośród w zależności od zdiagnozowanego typu przemocy, a dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.
5. Całość podjętych działań dokumentowana jest w formie protokołów i notatek służbowych, które udostępnione są na żądanie instytucji prowadzącej postępowanie karne. Tworzona jest także karta przebiegu interwencji.
6. W sytuacji stwierdzenia, że zgłoszenie jest bezzasadne i nie dochodzi do krzywdzenia dziecka, dyrektor szkoły lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu, o którym mowa w ust. 2, sporządza notatkę z zakończenia procedury, przy czym zlecone zostaje dalsze obserwowanie sytuacji ucznia.
7. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, opiekunów prawnych, niewywiązywania się z założeń planu pomocy, unikania kontaktu z pracownikami szkoły, dyrektor pisemnie wnioskuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną, przekazując poczynione ustalenia.
8. Wychowawca ucznia, wspólnie z kierownikiem sekcji, dyrektorem opracowuje plan pomocy ucznia, w którym zawarte zostają wskazania dotyczące podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa, oferowane uczniowi i jego rodzicom formy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i informacje o skierowaniu ucznia/rodziny do specjalisty spoza szkoły.

III. Krzywdzenie wychowanka przez pracownika placówki

1. Osoba, która uzyskała informację, że uczeń jest krzywdzony przez pracownika szkoły, przekazuje ją dyrektorowi sporządzając notatkę służbową.
2. Dyrektor szkoły analizuje sprawę a w razie uznania krzywdzenia dziecka, odsuwa pracownika od pracy z uczniami do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, w której uczestniczy wychowawca, protokolujący przebieg spotkania.
3. Jeśli osobą krzywdzącą jest wychowawca lub dyrektor działania prowadzi zastępca lub psycholog .

4. Podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja dziecka i zasadność podejrzeń, a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia.

5. W przypadku potwierdzenia podejrzeń, informuje o zdarzeniu rodziców wychowanka krzywdzonego oraz pisemnie odpowiednie służby (Policję / prokuraturę), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Opracowywany jest plan pomocy ucznia, z którym zapoznawany jest uczeń i jego rodzice.

6. W przypadku ustalenia, że zachowania pracownika związane są np. ze stosowaniem krzyku w kierunku ucznia, albo niestosownych komentarzy, dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, a jeśli nie przyniesie ona skutków, podejmuje się kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

IV. Dziecko molestowane seksualnie

Należy zorganizować spotkanie z rodzicami, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub o zaobserwowanych zachowaniach i wypowiedziach ucznia, wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonych przestępstwem. Rodziców należy poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej i wspólnie ustalić plan pomocy uczniowi. W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic, do udziału w spotkaniu powinien być zaproszony rodzic niekrzywdzący.

Szkoła ustala z rodzicem/ami zgłoszenie do odpowiednich organów ścigania lub jeśli podejrzewa/ma wiedze o tym że krzywdzenie występuje w rodzinie sama zawiadamia. Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa. Zawiadomienie składa dyrektor lub psycholog.

Złożenie zawiadomienia powinno nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców ucznia pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach instytucji zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.

Załącznik nr 3

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład

Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Niepublicznej Szkole Podstawowej „Wyobraźnia” w Krakowie i przyjmuję ją do realizacji.

.....

(podpis)

Podstawa prawna: